

Bezpieczeństwo sanitarno-weterynaryjne w Powiecie Nowotomyskim **Sprawozdanie Powiatowego Lekarza Weterynarii za 2017 rok.**

Celem działania Inspekcji Weterynaryjnej jest realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, zapewniających ochronę zdrowia publicznego. Najważniejsze ustawowe zadania Powiatowego Lekarza Weterynarii są związane z następującą tematyką:

- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt,
- badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz zwierząt łownych,
- nadzór nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego,
- nadzór nad paszami oraz ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego.

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt polega na zapobieganiu, wykrywaniu i likwidowaniu ognisk tych chorób, a także zoonoz, czyli chorób zwierząt przenoszonych na człowieka, lub biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby.

W związku z realizacją tych zadań, zgodnie z obowiązującymi przepisami w 2017 roku przeprowadzono badania monitoringowe chorób zakaźnych zwierząt w następujących kierunkach: gruźlica bydła - zbadano 2997 szt. w 154 gospodarstwach, brucelozą bydła - zbadano 868 szt. w 99 gospodarstwach, enzootyczna białaczka bydła zbadano 913 szt. w 103 stadach, brucelozą owiec zbadano 143 szt. w 5 stadach, zbadano 10 prób w kierunku pryszczycy, 56 prób w kierunku choroby niebieskiego języka, 14 prób na IBR/IPV, 14 prób gorączka Q, afrykański pomór świń zbadano 34 szt. padłych dzików, klasyczny pomór świń badano 41 odstrzelonych i 34 padłych dzików, oraz klasyczny pomór świń u 15 świń. W ramach programu zwalczania choroby Aujeszkiego, w okresie sprawozdawczym pobrano krew od 3314 szt. zwierząt, w 783 gospodarstwach. Realizowany był program zwalczania salmonellozy w stadach kur niosek, brojlery kurzego i stadach indyków. Program polega na pobieraniu prób z kurników. W przeprowadzonych w 2017 roku badaniach urzędowych nie stwierdzono zakażonych zwierząt.

Dodatkowo w związku z rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 28/2017 z dnia 1 grudnia 2017 roku, w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików na obszarze zagrożenia wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń...” tj. w pasie 20-30km wzdłuż autostrady A2, w ramach umów podpisanych z 12 zarządcami i dzierżawcami obwodów łowieckich na terenie powiatu Nowotomyskiego, w grudniu 2017 roku, przeprowadzono odstrzał sanitarny 84 dzików, odstrzał sanitarny dzików jest kontynuowany w 2018 roku.

W 2017 roku, ze względu na pomyślną sytuację epizootyczną na terenie województwa wielkopolskiego zrezygnowano z uodparniania lisów wolno żyjących poprzez rzuty szczepionki z samolotów.

We wszystkich stwierdzonych bądź zgłoszonych przypadkach skaleczeń człowieka przez psy i koty prowadzi się obserwację tych zwierząt w kierunku wścieklizny. Na przestrzeni 2017 roku przeprowadzono 87 obserwacji. Prowadzone były również badania martwych zwierząt podejrzanych o wściekliznę. Badania takie przeprowadzono u: 1 kota, 1 psa i 1 lisa. Nie stwierdzono przypadków wścieklizny, ostatni przypadek wścieklizny na terenie powiatu odnotowany był w 2004 roku.

W związku z brakiem aktualnych szczepień p/ko wściekliznie, 16 właścicieli psów ukarano mandatami, łącznie na kwotę 1800 zł.

W dniu 26.01.2017 na terenie miejscowości Paproć odnotowano pierwsze w powiecie, a 34 w kraju, ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków HPAI. W ognisku zabito 2332 szt. gęsi i 16 kur. W dniu 31.01.2017r. zostało ogłoszone rozporządzenie nr 3 Wojewody Wielkopolskiego w sprawie zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków określające obszar zapowietrzony i zagrożony, na terenach, w promieniu 10km od ogniska choroby. W tym obszarze, upoważnieni prywatnie praktykujący lekarze weterynarii, oraz pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzili 259 perlustracji – przeglądów zabezpieczenia gospodarstw przed zawleczeniem choroby, oraz badania utrzymywanego drobiu. W dniu 7 marca 2017 roku, po skutecznej likwidacji ogniska choroby, Wojewoda Wielkopolski wygasił obowiązywanie okręgów zagrożonego i zapowietrzonego, na tym terenie. Pozostałe choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi zgłaszania i zwalczania w świetle uzyskanych ujemnych wyników badań monitoringowych nie stanowiły zagrożenia epizootycznego.

W ramach nadzoru nad warunkami weterynaryjnymi w zakresie produkcji zwierzęcej, przeprowadzono kontrole w następujących podmiotach:

- 31 kontroli w zakładach hodowli i wylęgu drobiu;
- 11 kontroli w gospodarstwach rybackich;
- 4 kontrole w schroniskach dla zwierząt;
- 7 kontroli w zakresie skupu i pośrednictwa w obrocie zwierząt;
- 2 kontrole w gospodarstwach utrzymujących konie;
- 119 kontroli w gospodarstwach utrzymujących bydło;
- 24 kontrole w gospodarstwach utrzymujących drób;
- 132 kontrole w gospodarstwach utrzymujących świnie;
- 5 kontroli w gospodarstwach utrzymujących owce lub kozy;
- 21 kontroli w pasiekach pszczelich;
- 3 kontrole w fermach zwierząt futerkowych;
- 23 kontrole w zakresie warunków transportu zwierząt;
- 17 kontroli w zakresie warunków rozrodu zwierząt.

W związku z wynikami tych kontroli wydano 115 decyzji administracyjnych, dotyczących usunięcia uchybień, lub określających status epizootyczny kontrolowanych gospodarstw.

Drugim niezwykle ważnym elementem systemu zapewniania bezpieczeństwa zdrowia publicznego w zakresie weterynarii są działania Inspektoratu dotyczące badania zwierząt rzeźnych i mięsa, oraz nadzoru nad produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego. W celu realizacji powyższych zadań powiatowy lekarz weterynarii korzystając z ustawowych uprawnień wyznaczył 5 lekarzy weterynarii, nie będących pracownikami Inspekcji, którzy przeprowadzali badania przedubojowe i poubojowe w 1 ubojni i 6 obwodach terenowych badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

Na terenie powiatu zbadano 5557 sztuk zwierząt, w tym 4122 szt. świń z uboju w rzeźni, 773 szt. świń w ubojach domowych, oraz 773 szt. dzików, i 5 szt. nutrii.

Przy Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Nowym Tomysłu, działa akredytowane Laboratorium Wytrawiania Mięsa tj. badania mięsa w kierunku włośni, w trakcie przeprowadzonych w 2017 roku badań, nie stwierdzono przypadku zakażeń włośniami.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wszystkie zakłady produkujące środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego zakwalifikowane do handlu na rynek Unii Europejskiej i na rynek krajowy są kompleksowo kontrolowane. Przeprowadzono 130 kontroli, w wyniku których w większości wydano bieżące zalecenia pokontrolne. Wydano łącznie 160 decyzji administracyjnych dotyczących: oceny poubojowej mięsa, usunięcie uchybień stwierdzanych w trakcie kontroli, wpisów i wykreślenia podmiotów z prowadzonych rejestrów, zatwierdzenia projektów technologicznych nadzorowanych zakładów. W jednym przypadku zakazano wykorzystywania jako żywność, oraz nakazano wycofanie z obrotu jaj konsumpcyjnych, ze względu na stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnej zawartości pestycydu - fipronilu. Wydano także 25 decyzji o nałożeniu kar pieniężnych na łączną kwotę 3900 zł, oraz nałożono 100zł mandatu.

W 2017 roku realizowany był krajowy plan monitoringu żywności, którego celem jest kontrola i ewentualne wykrycie obecności substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków oraz skażeń promieniotwórczych u żywych zwierząt w tkankach lub narządach po uboju oraz w produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego. W ramach nadzoru pobrano 60 próbek do badań mikrobiologicznych, nie było wyników niezgodnych z wymaganiami w zakresie kryteriów bezpieczeństwa żywności. Przeprowadzono również badanie 126 próbek w zakresie badań chemicznych, w jednym gospodarstwie, stwierdzono skażenie jaj konsumpcyjnych fipronilem, dlatego wstrzymano wprowadzanie jaj na rynek żywnościowy, oraz zgłoszono sprawę do organów ścigania.

Producenci żywności pochodzenia zwierzęcego obowiązani są również do prowadzenia badań właścicielskich środków spożywczych, badania te prowadzone są w różnych kierunkach mikrobiologicznych i chemicznych w uprawnionych laboratoriach. Wyniki tych badań następnie są szczegółowo weryfikowane przez inspektorów weterynaryjnych w czasie okresowych kontroli zakładów.

W 2017 roku, przeprowadzono, na zlecenie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 55 kontroli gospodarstw rolnych w zakresie spełnienia wymogów wzajemnej zgodności. W ramach doraźnej akcji skontrolowano terminowość zgłaszania do rejestrów ARiMR, przypadków urodzeń i przemieszczeń zwierząt przez gospodarstwa i inne nadzorowane podmioty prowadzące skup i obrót zwierzętami. W związku z wielokrotnym nieterminowym zgłaszaniem do ARiMR przemieszczeń zwierząt, na 73 właścicieli gospodarstw oraz innych podmiotów, nałożono 73 mandaty karne, na łączną kwotę 4250 zł.

Kolejnym elementem wpływającym na stan bezpieczeństwa sanitarno – weterynaryjnego jest nadzór nad produkcją pasz oraz nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego.

W 2017 r. przeprowadzono w tym zakresie:

- 12 kontroli w wytwórniach pasz;
- 20 kontroli w punktach sprzedaży pasz;
- 38 kontroli w zakresie wytwarzania i stosowania pasz w gospodarstwach;
- 9 kontroli w zakresie nadzoru nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego nie przeznaczonymi do spożycia.

W ramach krajowego programu kontroli pasz pobrano 55 próbek pasz do badań w zakresie m.in. wykrywania substancji przeciwbakteryjnych w wodzie, obecności pałeczek z rodzaju Salmonella, obecności zabronionych białek pochodzenia zwierzęcego, metali ciężkich, promieniotwórczości, dioksyn, pestycydów, badania jakościowe pasz na podstawowe składniki pokarmowe i pierwiastki śladowe. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Reasumując, w 2017 roku zrealizowano zaplanowane badania dotyczące monitoringu chorób zakaźnych zwierząt, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, substancji niedozwolonych w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego i paszach. Przeprowadzono objęte harmonogramem, oraz wynikające z doraźnych potrzeb kontrole nadzorowanych podmiotów. Kontrole, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości miały dalszy ciąg w postaci stosownego postępowania, prowadzącego do zamknięcia sprawy.

W okresie sprawozdawczym, podejmowane działania, pozwoliły skutecznie kontrolować, a w razie potrzeby także zwalczać występujące zagrożenia ze strony chorób zakaźnych zwierząt, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych niebezpiecznych dla ludzi, zagrożeń ze strony środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i pasz. Uzyskane statusy epizootyczne w zakresie poszczególnych chorób zakaźnych objętych zwalczaniem i monitoringiem zostały utrzymane. Prowadzone działania gwarantowały na terenie powiatu bezpieczeństwo publiczne w zakresie weterynarii.

W związku z wystąpieniem zagrożenia ferm drobiu salmonellozą, oraz wysoce zjadliwą grypa ptaków, zagrożeniem ze strony ASF u świń, podejmowano szereg działań w celu podniesienia bezpieczeństwa epizootycznego, w tym szeroką akcją informacyjną dotyczącą bioasekuracji gospodarstw utrzymujących zwierzęta. Uzupełniono wyposażenie w sprzęt i środki dezynfekcyjne magazynu epizootycznego Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nowym Tomysłu.

Nowy Tomyśl, dnia 31 stycznia 2018 roku.

**POWIATOWY LECARZ WETERYNARII
W NOWYM TOMYŚLU**
lek. wet. Janusz Kalemba